

Spectacol sub un clopot (de sticlă)

Nuntă cu lăutari la nunta unui lăutar. E o experiență unică, nunta inea cu teatrul. Fiindcă vin dintr-o lume cu legi diferite de cele unanim acceptate sau general cunoscute; dintr-o lume abstractă, de numere, unde relief și peisaj se construiesc într-un sistem rectangular, și unde se manevrează oscilații (sunete, timbruri sau forme), lungimi (durate sau forme) sau alte valori ce par colțoase. Rezultatul e încântător, dar cu teatrul e altceva. Toate celelalte munci ale mele conțin, firește, tot ce am mai bun, dar luciditate, cu un bob mai mult. Atît muzicile de avangardă, muzicile electronice pure, instalațiile mele de sunet, cît și partiturile, notația acestor întreguri. Cu teatrul e altceva. Mi se înmoaie genunchii cînd mă aflu în fața (sau pe suprafața) scenei. Se pornesc magnetofonele, instrumentele răsună, iar cel de sus intonează, incantează, cîntă și joacă. Și o fac ei, actorii, într-un fel atît de firesc, încît mă cutremur. Naturalizează muzicile, le apropie de o esență a lor. Nu în zadar teatrul antic, teatrul popular sau teatrul total sînt soluții la crizele ce apar periodic. Metaforă și metamorfoză: elementele se condiționează, se influențează reciproc, iar întregul înseamnă, comunică altceva, mai bine. Trebuie mereu să-mi stăpînesc slăbiciunea pentru aceste alcătuirii, fiindcă știu că și sacii artelor pure, nemixate, îmi aparțin, așteaptă să-i scormonesc.

Dintre cele douăzeci și patru de muzici pentru spectacole de teatru pe care le-am scris pînă acum, șapte sînt pentru spectacole concepute de Cătălina Buzoianu. Șapte — e o cifră! N-am lucrat cu nimeni atît de mult în echipă. Și atît de bine. Șapte spectacole de importanță capitală. Le-am lucrat cu o plăcere fără margini, fiindcă, înții de toate, Buzoianu știe ce e muzica. Știe ce e, știe să o practice, știe să o integreze în spectacol, știe ce îi trebuie. Pentru ea, ca și pentru mine, muzica e o compoentă de mare preț în teatru. Dincolo de ceea ce se poate vedea limpede — talentul ei și puterea de

muncă, la nivelul multelor sale calități la superlativ — mă încîntă felul în care ne înțelegem cînd lucrăm un spectacol. Îmi cere lucruri surprinzătoare, ce se dovedesc indispensabile, răspunde propunerilor mele, construind sau reconstruind pe anume muzică, impune și stimulează lucrul cu vocile actorilor, în fine, simte spațializarea muzicii și gîndește ca atare.

Pentru lumea putridă din *Ivona...*, muzicile „decadente” pe care le-am făcut sînt ceea ce cred eu că trebuie. Muzici electrice avînd background-uri cu *sequencer*, cu formule ritmice repetitive, cu tangențe frapante cu muzicile minimale, intră în balans cu muzici electronice crîncene, tulburi și tulburătoare, glisînd și întinzîndu-se precum cauciucul decorului. Daltfel, rectangularitatea costumelor și a decorului are multe în comun cu formulele ritmice pătrate ale muzicii (servind de asemeni și dansul și mișcarea scenică sau determinînd desenul coregrafic), precum și invers elemente sau principii ale muzicii se regăsesc în imaginea spectacolului. Am lucrat mult, și aici, cu vocile actorilor, cu anume rostiri ritmice, cu intonația (din nou), chiar cu mici module cîntate — așa se face că mereu tu, spectatoarele, auzi muzică; chiar și atunci cînd magnetofonele tac. Pentru magnetofone am lucrat benzi în studio, cu un grup de *new wave* și cu un altul de muzică electronică de avangardă. A urmat punerea muzicii pe spectacol, fixarea reperelor pentru sonorizator și apoi vinzolea premierei. Din înșiruirea de momente, notate criptic uneori — „Marșul curții”, „Fiesta”, „Puicuțele”, „Tema Ivonei”, „Marșul nupțial”, „Uci-gașii” (1—3), „Marșul funebru”, „Marșul lui Filip” —, nu se poate deduce decît suprafața muzicii. Esența ei se relevă, așa cum notam la începutul acestui articol, doar la contactul cu întregul, ce potențează atît de fericit componentele.

Auscusă în adîncuri, știma teatrului poate să iasă la lumină prin bulboane, prin gura vreunui canal, printr-o sondă sau prin apa unui izvor. Cobor într-o fîntînă unde e nevoie de muzici aplicate pe trupul celei ce întruchipează, poate, idealul.

**Caiet de spectacol realizat de
Mira IOSIF și Ludmila PAT-
LANJOGLU.**

**Fotografiile, arh. Laurențiu
CONSTANTINESCU.**